

Ei ole Panun virhe vaan Oulun

Tiettävästi Oulun vanhin puutalo on tämä Nummi- ja Kirkkokadun kulmauksessa sijaitseva 'Matilan' talo ja tulee sellaisena säilymäänkin, sillä tarkoituksena on siirtää se muutamia kymmeniä metrejä tontin keskusta päin. Nähtäväksi jää, kuinka tämä 1822-luvulta peräisin oleva puutalovanhus säilyy ehjänä rakennusmiesten suorittamassa 'koppina'-siirrossa. — Toivottavasti kaikki onnistuu, jolloin asian vaiheilla suunniteltu museoajatuskin voidaan toteuttaa.

Tullista tulleet ja avojalkaset

Ouluun saapuvista kesävieraista tulee huomattava osa Limingantullista, ainakin kaikki ne, jotka tulevat omilla tai toisten autoilla etelästä, "etelä-Suomesta Kempeleestä", kuten kuuluu vanha hokema. Sieltä tulevat monet muualtakin päin tulevat ja kaikki ilmasiltaa käyttäneet jopa napapiiriläiset. Myös huomattava osa huristaa Ouluun junalla ohi Limingantullin.

Tosi asiassa Limingantulli tietenkin on historiaa, niin kuin ovat "Kajjaantulli", Myllytulli ja Meritullikin, mutta kaikista niistä — viime mainittua lukuunottamatta — vielä puhutaan. Ja eräässä mielessä Limingantulli on vielä tallellakin, vieläpä pysyy. Kuvamme nimittäin esittää Limingantullia ja on tuore kuin uutiskuva ainakin. Tämä talo on Oulun vanhin puutalo, mene tiedää vaikka olisi vanhin muutenkin, ja on aikanaan rakennettu Limingan tullihuoneeksi ja tullinhoitajan puustelliksi. Piirustukset hyväksyttiin, niin jossain sanotaan, 1739, joten heti sen jälkeen talo on rakennettu. Se sijaitsi aluksi hieman Heinäpään eli etelään päin, mutta tullitarkastaja Hans Gabriel Bergh, joka omisti talon 1797—1828, siirretti sen nykyiselle paikalle Hirsipuumaälle, joka Flinckin Erkin mukaan sijaitsi Lipposen papan pihan paikalla, mutta Hautajärven vanhan rouvan mukaan Vapaakirkon paikalla. Näille main ulottui siihen aikaan kaupungin eteläraja. Talo säilyi siinä hirveässä tulipalossa, joka 1822 toukokuun 22. päivän jälkeisenä yönä hävitti melkein koko kaupungin. Siirron kai sitten aiheutti 1825 hyväksytty uusi tonttijako. Talon

pohjoispään siirtämisestä ja liittämisestä "tullitupaan" on kylä talon nykyisellä vanhalla tavalla omat kerrottavansa, mutta ehkä jätämme ne toiseen kertaan.

Rakennus on sitten ollut uhatuna moneenkin kertaan, mutta pahiten sotapommituksessa tasan 20 vuotta sitten. Ympäriltä paloi, mutta "Matilan talo", jolla nimellä sen nykypolvet tuntevat, säilyi.

Ainoana niistä rakennuksista, joka 1822 säilyi, "Matilan talo" nyt on saatettu arvoamattomaan: kaupunki on sen lunastanut ja säilyttää pihoineen ja tyylikkääne punavalkoisine piirakennuksineen, mitäpä vielä säilyttääkään, kunhan kerkiää.

Oulussa niin kuin monissa muissakin ainakin pohjois-suomalaisissa rannikkokaupungeissa puhutaan tullista tulleista ja avojalkasista. Avojalasista ovat tietysti Oulussa syntyneet. Eräät puhuvat kyllä paljasjalkasista, mm. Oulun tuuralaiset ja muut siltojen pohjoispuolella syntyneet. En ole onnistunut ratkaisemaan, kummat ovat oikeassa, joten kerron, mitä eräs varttunut oppilaani minulle kertoi. Hän nimittäin sanoi isoisänsä sanoneen, että paljasjalkaisia ovat Oulussa syntyneet, mutta avojalkaisia ne, joiden isätkin ovat syntyneet Oulussa. Uskoo hänet, ken haluaa! Leikkipäin ovat puhuneet, että tullista tulleen pitää palvella uutta kotikaupunkiaan 25 vuotta, ennen kuin on tasaveroinen. Tunnettu kuvamaalari Aukusti Koivisto ja hänen Oulussa yhtä tunnettu rouvansa Iida, rauha heidän

muistolleen, kertoivat, että he kerran marssivat ulos Limingantullista, riisuivat kengät jalastaan ja tulivat Ouluun avojaloin, mutta — ei kuulemma kelvannut kantaoululaisille.

Nyky-Oulussa ei mitata näillä mitoilla, niin että kyllä tänne uskaltaa tulla.

P a n u